

Оскільки однією із основних форм протесту рабів була втеча від своїх плантаторів, то велика кількість аболіціоністів допомагали рабам переправитися до північних штатів та Канади. Була створена своєрідна мережа підземних станцій, де раби ховалися, а провідники перевозили їх у вільні штати.

Аболіціоністський рух у боротьбі з рабством об'єднав біле і чорне населення Америки. Серед його членів налічувалося чимало представників американської інтелігенції, у тому числі негритянської. Аболіціоністи прагнули знищити владу південних плантаторів, дати змогу на цих територіях розвиватися капіталістичному господарству, оскільки представники буржуазії теж входили до аболіціоністського руху. Ця мета вимагала знищення та викорінення з південних територій рабства.

На думку багатьох істориків, аболіціонізм був важливим явищем свого часу, адже дав новий поштовх боротьбі за розв'язання негритянського питання в США. Можемо погодитися з цією думкою, вважаємо, що боротьба проти рабства була цілком успішною, оскільки в ході Громадянської війни було прийнято низку ключових законів: Прокламацію про звільнення рабів 1 січня 1863 р., 13-ту поправку до Конституції США 18 грудня 1865 р., що свідчили про повне скасування рабства.

Таким чином, аболіціонізм у США досягнув цілей, що ставилися, розв'язавши проблему рабів-негрів у США. Після цього діяльність руху було припинено. Хоча рівність у правах чорношкірого населення поряд із білими американцями довелося виборювати ще впродовж тривалого часу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Фонер Э. Рабство, Гражданская война и Реконструкция: новейшая историография / Э. Фонер // Новая и новейшая история. – 1991. – №6. – С. – 35–51.
2. Негры США: краткий исторический очерк // Этнографический блог о народах и странах мира их истории и культуре [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://lib7.com/amerika/1017-negru-america-ocherk.html>
3. Історія Сполучених Штатів: Нарис / Ред. кол.: Говард Синкотта (гол. ред.), Дебора М.С. Браун, Стивен Бюрант; Перекл. на укр. Ю. Лісняк та ін. – Інформаційне агентство Сполучених Штатів. – 406 с.
4. Фостер У. Негритянський народ в історії Америки / У.Фостер. – М.: Изд-во иностранной литературы. – 1955. – 803 с.
5. Джордж Бравн Тіндалл, Дейвід Е. Шай. Історія Америки (6-те видання) / Пер. з англійської: Людмила Притула, Галина Сташків, Олександра Щур. – Львів: Літопис, 2010. – 904 с.

Павлице Ю.

Науковий керівник – доц. Костюк Л. В.

СІМЕЙНА ОБРЯДОВІСТЬ АДВЕНТИСТІВ СЬОМОГО ДНЯ

Невід'ємною частиною функціонування будь-якої церкви є релігійні обряди, що демонструють зовнішній вираз вірувань людини. За допомогою обрядовості, що відбувається в тій чи іншій релігійній організації, складається певне первинне уявлення про віровчення церкви і її духовні основи. Також, обряди найчастіше пов'язані з важливими подіями у житті індивіда, соціальної групи або суспільства в цілому. Особливу увагу привертає до себе релігійна обрядовість протестантських церков, оскільки цей напрямок на сьогодні є новим, малодослідженим та досить відмінним від традиційних. Серед найбільш чисельних є Адвентисти сьомого дня (переклад з лат. "пришестя").

Метою статті є вивчення сімейного укладу та обрядовості Адвентистів сьомого дня. Реалізація зазначеної мети передбачає розв'язання низки завдань: дослідити особливості проведення обрядів вінчання, хрещення, благословення дітей та поховальних та з'ясування семантики ритуальних дій.

Об'єктом дослідження є протестантська церква Адвентистів сьомого дня. Предметом розвідки вважаємо сімейний уклад та обрядовість, а також систему народних ритуальних дій пов'язаних із нею.

Предметом статті вважаємо сімейну обрядовість членів громади, а також систему ритуальних дій пов'язаних з життям церкви.

Обряд благословення дітей, посвячення їх, особливо первістків, Богом практикувалось у старозавітні часи. Благословення дітей є частиною ранкового суботнього богослужіння. Проводиться зазвичай, коли є найбільша кількість членів громади, оскільки одна з цілей благословення полягає в тому, щоб заручитися у вихованні дитини підтримкою громади. Щорічний церковний календар включає в себе дати благословення дітей. Проводиться це служіння два рази на рік. Це може бути день матері (коли особливо підкреслюється значення батьківського виховання), початок різдвяних свят (коли особлива увага приділяється немовляті Христу).

Про дату благословення дітей повідомляється за кілька тижнів, щоб батьки врахували це в своїх планах. Служіння благословення дітей зазвичай є євангельським. Дитину можна благословляти в будь-якому віці, починаючи з того моменту, як брати його з собою до церкви визнають можливим самі батьки. Благословення дітей шкільного віку відбувається рідко. Можливим винятком може бути благословення дітей нових членів церкви [1, с.144]. Отож, у адвентистському служінні немає хрещених батьків. Благословіння дитини не є хрещенням і не повинно таким сприйматися. Служіння благословіння дітей має основні цілі: подякувати Богові за чудо його народження, спонукати батьків виховувати дитину в любові до Ісуса,

заохочувати громаду надавати батькам допомогу, яка потрібна у певній ситуації, благословити дитину і посвятити її Богу. За відсутності пастора служіння благословіння дитини може звершувати пресвітер. Але пресвітер повинен мати на це дозвіл пастора місцевої церкви. Зазвичай служіння посвячення дітей проходить у 4 етапи:

1. Батьків викликають на сцену. Для цього вибирають спеціальну пісню, яка підходить до цього служіння. Все благословіння повинно проходити не більше 4–6 хвилин.
2. Пасторське благословіння. Воно має бути коротким, тому що дитина може почати плакати. Батьки повинні стояти обличчям до церкви.
3. Молитва. Священнослужитель та батьки стають на коліна, а дитину дають на руки священнику. Громада церкви зазвичай залишається стояти.
4. Вручення свідоцтва і привітання. Священнослужитель вручає свідоцтво, вітає батьків, після чого вітає громада, це може бути пісня, вірш або просто квіти, дитяча Біблія [5, с.142].

Хрещення символізує не тільки смерть Христа ради нас, а й нашу смерть для гріха та нове народження у Христі. Також воно підтверджує вступ в сім'ю Божу і відділяє людину для життя в служінні Богу. Одночасно обряд хрещення – це символ єдності з Христом, прощення гріхів та прийняття Духа Святого. По суті воно являє собою обітницю укладення заповіту з Христом – завіту, що дає порятунок, під час якого Ісус визнається Господом і Спасителем. При підготовці до обряду молоді люди вивчають Святе Письмо, особливо ті моменти, що стосуються основних положень віровчення, діяльності Церкви, а також обов'язків її членів [1, с.138].

За Біблійним прикладом, обряд хрещення виконується виключно для дорослих людей, до яких можуть належати молоді люди, як правило не молодше 12 років. Хрещення ж малюків у церкві адвентистів не практикується. Прикладом того є записи у Новому Заповіті, де Іван Хреститель проповідував про важливість покаяння і “тоді до нього виходив Єрусалим, і вся Юдея, і вся йорданська околиця, і в річці Йордані христились від нього, і визнавали гріхи свої” [3, с.529]. Також у Біблії згадується про вік хрещення Ісуса Христа, а саме – 30 років. Практика ж хрещення малюків була започаткована пізніше та схвалена церквою у т.ч. на Карфагенському Соборі у 252 році н.е.

Обряд хрещення у Адвентистів сьомого дня можливо в тому випадку, якщо людина досить зріла, щоб усвідомити значення його (довірився Христу та покається) та розуміє основні положення християнства, усвідомлює сенс й доцільність членства в Церкві [2, с.135]. Перед самим обрядом, кандидати проходять спеціальні зустрічі зі священнослужителем церкви, завдання яких підготувати кандидатів до свідомого вибору віросповідання. Сам обряд відбувається у басейні або водоймі, коли людина зайде у воду, її ставлять певні запитання перед громадою церкви. Згодом молитва благословення та привітання [1, с.145].

Шлюб – це з'єднання чоловіка та жінки, як зазначається в першій книзі Біблії (Буття 2:18), тому чоловік повинен залишити батька та матір свою і приліпитися до жінки своєї, “і будуть двоє як одне тіло” (Буття 2:24) [4, с. 348]. Адвентисти трактують шлюб, як священну Божу установу, котра дана людині в Едемі й утверджена Христом як моногамний союз любові між двома людьми. Саме у шлюбі присутні три особи: Господь, чоловік та жінка. Шлюбна церемонія – це священне служіння де немає місця для шуму та бурхливих веселощів [4, с.350].

Перед здійсненням церемонії одруження слід переконатися в тому, що дотримані всі положення закону, пов'язані з реєстрацією шлюбу та видачею свідоцтва про шлюб. Одруження здійснюється для членів церкви й вважається дійсним після благословіння пастора та пастви. Але перед здійсненням церемонії одруження, молода пара проходить дошлюбне консультування, котре проводить місцевий пастор церкви. Так, існує певний порядок церемонії одруження: 1. Музичний вступ; 2. Гостей проводять у зал молитви. 3. Входять Матері (мама нареченого входить останньою перед початком служіння. Потім заходить мама нареченої, таким чином відкриває церемонію.). 4. Заходить священнослужитель та наречений з супроводжувачами. 5. Заходять супроводжувачі нареченої. 6. Заходить наречена. 7. Наречений зустрічає наречену. 8. Наречені виходять на сцену. 9. Коротка проповідь. 10. Шлюбна обіцянка + Молитва. 11. Звучить музика, обійми. 12. Напуття. 13. Закінчення служіння + привітання від батьків та гостей [1, с.150].

Адвентисти сьомого дня вірять, що смерть – це стан сну. Смерть це не повне знищення, це лише тимчасовий несвідомий стан, перебуваючи в якому людина спочиває до воскресіння. Біблія представляє смерть як сон, який цілком відповідає природі смерті, як це видно з наступних порівнянь: 1. сплячі знаходяться в несвідомому стані “Мертві нічого не знають” (Екл 9: 5); 2. у сні свідоме мислення припиняється “Виходить дух його в той день зникають всі помисли його” (Пс 145: 4); 3. сон роз'єднує людину з тими хто не спить і з їх справами “Немає вже їм частки навки ні в чому, що під сонцем” (Екл 9: 6); 4. сон передбачає пробудження “Настає час, коли всі, хто в гробах, почують голос Сина Божого, і вийдуть ті, хто творив добро, у воскресіння життя а котрі зло – воскреснуть на суд” (Ів 5 28, 29) [3, с.1224].

Людина повертається в порох. Щоб розуміти, що відбувається з людиною, коли вона вмирає, необхідно знати, з чого складається її сутність. Біблія говорить про людину як про єдиний організм. Але Біблія не вчить

тому, що людина складається з двох окремих частин. Тіло і душа утворюють неподільну єдність і існують тільки в єдності.

Тому, обряд похорону в адвентистів не направлений на страждання, а більш сконцентрований на тимчасове прощання та надію на скору зустріч. З повагою церква відноситься до місцевих звичаїв, пов'язаних зі смертю, але лише до тієї межі, поки вони не вступають в протиріччя з християнськими принципами і Біблійним вченням про смерть. Відбувається чітке розмежування культурних традицій від тих місцевих звичаїв, котрі засновані на ідеї про безсмертя душі і необхідності задобрення духів.

У кожній общині формуються свої звичаї здійснення обряду похорону. Проте, процедура прощання з тілом покійного є необхідною, оскільки вона наочно підтверджує реальність смерті. Іноді сім'ю, друзів покійного запрошують для прощання з тілом в похоронне агентство. В інших випадках прощання відбувається вдома. Іноді релігійна служба відбувається біля труни покійного щовечора до самого похоронного обряду. Під час похоронного служіння труна з тілом може бути відкритою, щоб люди, котрі приходять могли попрощатися з покійником і тим самим висловити повагу. Таке прощання з померлим стає насиченим переживанням для всієї церковної сім'ї. За відсутності священика, проводити обряд похорону може здійснювати пресвітер церкви [5, с.152].

Таким чином, короткий огляд одних з основних релігійних обрядів у адвентистів сьомого дня дозволив краще зрозуміти віровчення даних християн, прослідковується зв'язок релігійних обрядів з Біблійними принципами та розкривається значення духовно-моральних цінностей для людини у створенні власного щасливого життя.

ЛІТЕРАТУРА

1. Руководство для служителя. Пасторская ассоциация Церкви АСД., Генеральная Конференция церкви АСД – 2015. – 195 с.
2. Книга: В начале было Слово... Изложение основных Библейских доктрин. ГК АСД., – 2005. – 200 с.
3. Біблія., проф., переклад Огієнка. Українське Біблійне Товариство, Київ – 2011. – 1850 с.
4. Нюстрем Э. Библейский словарь. Энциклопедический Словарь, вид. Библия для всех / Э. Нюстрем. – Санкт-Петербург, – 2004. – 1500 с.
5. Церковное руководство. Генеральная Конференция АСД – 2005. – 200 с.

Луковицький Д.

Науковий керівник – доц. Ширококордюк Л. А.

КРИЗА СЕРЕДНЬОГО ВІКУ: СУТЬ І МЕТОДИ БОРОТЬБИ З НЕЮ

Трапляються не поодинокі випадки, коли людина віком 35 років, яка досягла багато чого в житті, в один момент починає руйнувати все через відсутність реалізації своєї дитячої мрії. В цей час поведінковою нормою стають проблеми на роботі, сварки вдома через апатію цієї людини. Такі особливості поведінки викликаються кризою середнього віку.

Вважається, що криза середнього віку є одним з найвагоміших чинників, які призводять до депресії. Таким чином, криза середнього віку займає ключову позицію у житті дорослої людини та загрожує її життєвим здобуткам і соціальному статусу. Криза середнього віку є типовою для суспільства, тож, і дискусії з приводу даної проблеми є актуальними. Метою нашої статті є висвітлення суті кризи середнього віку та опис методів оптимізації життя та діяльності у цей період.

Перш за все, вважаємо за потрібне визначитись у поняттях «криза», «середній вік». За твердженням Т. Титаренко, криза є переломним етапом у житті людини [1, с. 179]. Вона зазначає, що криза є тим рушієм, що змінює світогляд, життєві позиції людини між періодами її життя. Щодо середнього віку. Рамки середнього віку чітко не означені – як приклад, Е. Еріксон говорить про період від 40 до 65 років, а Американська психіатрична асоціація – від 40 до 60. Вважається, що середній вік, з одного боку, є часом зниження фізіологічних показників людини, погіршення здоров'я. А з іншого боку, у розумовій сфері людина досягає найвищого розвитку уваги, стабільно ефективним залишається мислення [2, с. 480–488].

Стверджується, що причин кризи є безліч. Ми у своєму дослідженні зупинимося на деяких з них. Дж. Холліс зазначає, що криза середнього віку є перевалом у середині шляху. Колишні життєві шаблони, звички вже не актуальні. Людина має зрозуміти, що її молодість потроху перетворюється у старість [3, с. 11]. О. Хухласва надає кризі екзистенціального характеру – людина вольовим зусиллям здатна вирішити чи пережити кризу, чи від неї відмовитись [4]. І. Кон схиляється більше до переосмислення життєвих цінностей – незабаром старість, до якої треба підготуватись [5].

Окремо варто говорити про рушії кризи. Першою з них є невідповідність між тим, що людина досягла в житті та її юнацькими мріями. Людина оцінює свої здобутки за усі роки життя, здійснює своєрідну інвентаризацію. Якщо інвентаризація не на користь юнацьким мріям, то може виникнути криза [8, 3]. Другою ознакою є непорозуміння в сім'ї – постійна рутинна, одноманітність, монотонність. Така щоденна «сірість» призводить до побутових конфліктів, небажання поступатись один одному [5, 3, 4].